10/10/2020

Ο παππούς Χατζηφλουρέντζος από τη Μηλιά Αμμοχώστου

/ Γνώμες

Με αφορμή τη συμπλήρωση 51 ετών (10 Οκτωβρίου 1969) από την κοίμηση του παππού Χατζηφλουρέντζου από τη Μηλιά Αμμοχώστου αναδημοσιεύουμε ένα άρθρο της Ζήνας Λυσάνδρου – Παναγίας όπως αυτό δημοσιεύτηκε στο diakonima.gr τον Μάϊο του 2012.

Αφορμή για το παρόν άρθρο, μου έδωσε μια συνέντευξη του Μητροπολίτη Μόρφου κ. Νεοφύτου στο ιστολόγιο των φίλων της Μονής Βατοπαιδίου για τον παππού τον Παναή του Ιλαμιού από τη Λύση. Ο παππούς ο Παναής είναι αγαπημένος μου, από τότε που νεαρή καθηγήτρια εργαζόμουν στη Λάρνακα και τον επισκεπτόμαστε στο προσφυγικό του σπιτάκι στους Αγίους Αναργύρους, όπου ζούσε μαζί με τα αδέλφια του, τον παππού Βασίλη και την Τρυφωνού.

Όμως, εκείνο που δεν ήξερα για τον παππού τον Παναή είναι ότι ήταν φίλος με τον παππού Χατζηφλουρέντζο, από τη Μηλιά της Αμμοχώστου, που τον ήξερα από τον καιρό που ήμουν στο Γυμνάσιο Λευκονοίκου. Μιλώντας με τον Άγιο Μόρφου μου είπε ότι έχει γραφτεί βιβλίο για τον Χατζηφλουρέντζο από μαρτυρίες δικών του ανθρώπων, και μου υποσχέθηκε να μου το φέρει. Όμως, ο πόθος μου να διαβάσω γι’ αυτόν τον άνθρωπο ήταν τόσο μεγάλος, που το ίδιο απόγευμα ο πατέρας της γειτόνισσάς μου, μου είπε ότι το έχει σε φωτοτυπία. Την επομένη μου το έφερε και το διάβασα απνευστί.

Η χαρά μου ήταν απερίγραπτη, διαβάζοντας για έναν άγιο άνθρωπο που είχαμε την τύχη να τον γνωρίσουμε.. Θυμάμαι ότι ο θεολόγος μας ο κ. Παρασκευάς Παρασκευά τότε, και πατήρ Παρασκευάς σήμερα, μας μιλούσε γι’ αυτόν τον άγιο άνθρωπο που ερχόταν συχνά με το ποδήλατό του στο Γυμνάσιό μας για να τον δει και να μιλήσει μαζί του για θεολογικά θέματα. Θυμάμαι πόσο απλά ήταν ντυμένος, με ρούχα φτωχικά, σαν ρακένδυτος ζητιάνος έμοιαζε, αλλά η μορφή του ήταν οσιακή, ασκητική, σαν τους ασκητές της ερήμου, έτσι ψηλόλιγνος που ήταν με την ατημέλητη λευκή γενειάδα του και το μαύρο μαντίλι στο κεφάλι. Μόλις τον βλέπαμε, σαν να μας καθήλωνε με την αυστηρότητα της μορφής του.

Θυμάμαι μια σκηνή που εμείς οι μικρές μαθητριούλες της Α΄ή Β΄ Γυμνασίου τότε, σχολάγαμε, και έξω από το Γυμνάσιό μας τον συναντήσαμε να έρχεται με το ποδήλατό του σκυφτός και σκεφτικός. «Ώρα καλή», μας είπε, όπως συνήθιζε. Τότε, εμείς, τον χαιρετήσαμε με σεβασμό: «Χαίρετε» του είπαμε, κι εκείνος μας απάντησε με πολλή αγάπη: «Χαίρετε, λένε μόνο στην Παναγία». Φαινόταν να μη νοιάζεται για τον κόσμο τούτο, ότι ήταν δοσμένος στον ουρανό.

Ξέραμε ότι έμενε στο μοναστήρι της Παναγίας της Αυγασίδας, λίγο έξω από το χωριό του. Ξέραμε, επίσης, ότι ήταν ένας άνθρωπος του Θεού που προσευχόταν νυχθημερόν. Ως εδώ. Εξάλλου, τότε δεν ξέραμε για γέροντες, ήμασταν και μικρά κοριτσάκια, δεν πολυκαταλαβαίναμε από τέτοιες καταστάσεις.

Αυτή, λοιπόν, η εικόνα του παππού Χατζηφλουρέντζου, έμεινε καταχωνιασμένη στη μνήμη μου και κάποιες φορές την ανέσυρα, μέχρι τώρα που διάβασα γι’ αυτόν στη συνέντευξη του Πανιερωτάτου, τον οποίο και ευγνωμονώ γι’ αυτή την ευκαιρία να μάθω για έναν άγιο που ζούσε μαζί μας στα χωριά μας, αλλά οι περισσότεροι δεν είχαμε ιδέα για τον θησαυρό που κρυβόταν πίσω από την ατημέλητη εμφάνιση.

Ομολογώ ότι διαβάζοντας γι’ αυτόν τον άγιο άνθρωπο, που ο κόσμος τον κοροΐδευε, τον ειρωνευόταν και τον έλεγε «τρελό», που τον αντιμετώπιζε περίπου ως γραφικό και θρησκόληπτο, κι ακόμα ίσως ενοχλητικό για πολλούς, συγκλονίστηκα από τα χαρίσματά του που επιμελώς τα απέκρυβε, και κυρίως από την προορατική του δύναμη. Όταν όλοι ανησυχούσαν το 1964 για μια ενδεχόμενη εισβολή της Τουρκίας, αυτός έβλεπε καθαρά ότι οι Τούρκοι θα έρθουν αργότερα κι εμείς θα φύγουμε, ενώ εκείνος θα έμενε. «Θα μαυροφορήσει όλη η Κύπρος και θα γυρεύετε την πιο μικρή σπηλιά, την πιο μικρή τρύπα να τρυπώσετε. Θα γίνει μεγάλο κακό στην Κύπρο. Εσείς θα φύγετε, εγώ όμως θα μείνω».

Σε άλλη περίπτωση τους ανέφερε: «Οι Τούρκοι θα έρθουν, αλλά δεν θα έρθουν τώρα, μετά θα έρθουν και θα πάρουν την Κύπρο τη μισή». Πραγματικά, είχε πληροφορίες πολλές από την Παναγία, όπως πληροφορήθηκε και για τον θάνατό του, στις 10 Οκτωβρίου 1969.

Εκείνο, όμως, που κέρδισα, διαβάζοντας γι’ αυτόν τον όσιο Γέροντα είναι η βεβαιότητα ότι θα επιστρέψουμε πίσω στον τόπο μας, όταν μετανοήσουμε και έρθουμε πιο κοντά στον Θεό. Εξάλλου, το είπε ξεκάθαρα στους δικούς του: «Και τότε θα αφήσετε τα σπίτια σας όπως είναι και θα φύγετε. Θα πέφτετε ο ένας πάνω στον άλλο, χωρίς να πειράζει όμως ο ένας τον άλλον. Μετά ο κόσμος θα αμαρτήσει. Θα αργήσετε λίγο να έρθετε πίσω. Όταν θα έρθετε πίσω, τότε θα είναι τα κλάματά σας. Τότε θα δώσει νόηση στον κόσμο ο Θεός, να καταλάβει τον δρόμο τον ορθό ποιος είναι. Πολλοί Τούρκοι από τα έργα τα καλά, θα γίνουν χριστιανοί. Ο κόσμος θα περπατά με το κεφάλι σκυφτό. Η Κύπρος θα ελευθερωθεί από μόνη της, χωρίς να τη βοηθήσει κανένας».

Σε κάποια άλλη ευκαιρία, τόνισε τα εξής: «Θα έρθει μια ώρα που θα τρέχετε σαν τις καμήλες, θα φοβάστε να κοιτάξετε πίσω σας. Εκεί που θα πάτε, θα νομίζετε πως πήγατε στο πανηγύρι. Ούτε θα πεινάσετε ούτε θα διψάσετε. Πολλά κράτη θα ενδιαφερθούν, αλλά οι Τούρκοι θα είναι ανένδοτοι. Όμως, θα έρθει η ώρα που θα ξαναρθείτε στα σπίτια σας. Την ώρα αυτή που θα έρθετε, θα πέσετε κατά γης, θα ταπεινωθείτε».

Και συνέχισε, απαντώντας στον γιο του Αντωνή: «Θα έρθετε. Θα το θελήσει η Παναγία και θα έρθετε, αλλά σας το ξαναλέω ότι θα ταπεινωθείτε, θα πέσετε καταγής. Ο Θεός γνωρίζει πότε θα σας ελευθερώσει, όταν θα είσαστε εντάξει μεταξύ σας».

Με εντυπωσίασε κάτι που είπε στον μεγαλύτερο γιο του: «Το χωριό μας μια μέρα θα δοξαστεί.Θα δοξαστεί το όνομα του Κυρίου». Αυτή η πρόβλεψη μού δημιουργεί πολλές σκέψεις. Ίσως θα πρέπει να περιμένουμε θαύματα από αυτόν τον άγιο άνθρωπο του θεού, που υπέμενε τους χλευασμούς και απαντούσε με προσευχή για τους υβριστές να τους ελεήσει ο Θεός, λέγοντας στον πατέρα Παρασκευά, τον

θεολόγο μας: «Τον Χριστό τον κοροΐδευαν πάνω στον σταυρό αλλά και παντού, και όμως είναι ο Σωτήρας του κόσμου».

Στον ιερέα π. Αντρέα, τον νεαρότερο του χωριού, μια Κυριακή του 1968, είπε μετά το τέλος της θείας λειτουργίας: «Παπά, σύντομα θα μείνουν πολλές εκκλησιές ανοικτές και θα μπαίνουν κοπάδια μέσα».

Ένα στοιχείο από τη ζωή του που με στεναχώρησε είναι που του απαγόρευσαν από την Αρχιεπισκοπή να κοιμάται μέσα στην εκκλησία του μοναστηριού της Παναγίας της Αυγασίδας, όπως του υπέδειξε, όπως φαίνεται, η ίδια η Παναγία. Έτσι, του πήραν τα κλειδιά της εκκλησίας και κοιμόταν έξω από τον ναό. Όμως, από τη στενοχώρια του «δεν έπαιρνε ούτε φαΐ ούτε νερό, και ήταν εξαντλημένος». Έτσι, με το ζόρι τον πήγαν στο σπίτι για να τον περιποιηθούν. Όταν ήταν έξω από την εκκλησία, μόνο ένας Τουρκοκύπριος τον επισκέφτηκε και προθυμοποιήθηκε να του πάρει ό,τι χρειαζόταν, αλλά αυτός του ζήτησε μόνο νερό

Δεν θα μπορούσα να παραλείψω το οσιακό τέλος του Γέροντα αυτού που από τις 25 Σεπτεμβρίου μέχρι τις 10 Οκτωβρίου που μακαρίστηκε, δεν έβαλε τροφή στο στόμα του, παρά μόνο τρία κουταλάκια τσάι, μετά από πολλές πιέσεις, για να τους κάνει το χατίρι. Η μόνη αξίωση που είχε από τα παιδιά του ήταν να τον πάρουν στο μοναστήρι να κάνει μπάνιο μέσα στο αγίασμα, γιατί ήξερε ότι ήρθε η ώρα του.

Γι’ αυτό ζήτησε από τον γιο του τον Αντωνή να του φέρει το κλειδί της Αυγασίδας από τον πατέρα Ανδρέα, ο οποίος, παρόλο που είχε ρητές εντολές από την Αρχιεπισκοπή να μην το δώσει το κλειδί, τελικά του το πήγε ο ίδιος, όπως διέταξε ο παππούς, λέγοντας: «Έλα Χατζή και σου το έφερα και ό,τι θέλεις να μου πεις να σου το κάνω». Τότε, ο παππούς του ζήτησε να το αφήσει μέσα στην κούπα με το νερό. Μετά από λίγο σκούπισε το κλειδί και είπε με τη χαμηλή κι αδύνατη φωνή του στον ιερέα: «Δάσκαλε, εγώ δεν μπορούσα να πάω και να μην πάρω το κλειδί τούτο. Αυτό είναι το κλειδί της Κύπρου». Είναι και αυτή μια φράση που δεν μπορούμε να την καταλάβουμε, όμως σίγουρα δεν έλεγε ποτέ άστοχα λόγια.

Στις 9 Οκτωβρίου, του Αγίου Ανδρονίκου, τον μετάφεραν στη μονή της Παναγίας της Αυγασίδας που τόσο επιθυμούσε και πέρασε τη νύκτα ξαπλωμένος μπροστά από την εικόνα της Παναγίας. Το πρωί τον κοινώνησαν και του έκαναν Άγιο Ευχέλαιο. Μόλις τελείωσε το Άγιο Ευχέλαιο μπήκε μέσα στην εκκλησία ο γιος του Γιακουμής που είχε πάει στην Αγγλία για θεραπεία και ο παππούς τους είπε να του τηλεφωνήσουν να έρθει και δεν έχει τίποτε. «Ο παππούς τότε έκανε να τον αγκαλιάσει, πέρασε το χέρι πάνω από τον ώμο του, και όπως το προείπε ξεψύχησε, αφού περίμενε να δει τον γιο του. Ήταν το πρωινό της Παρασκευής, 10 Οκτωβρίου του 1969».

Ο θεολόγος μας πατήρ Παρασκευάς, τότε είπε στον επικήδειό του: «Έχει έναν Άγιο η Μηλιά.»

Έγραψα αυτό το κείμενο για να μοιραστώ τη συγκίνηση που ένιωσα, διαβάζοντας για έναν σύγχρονο Γέροντα, που έμαθε σαν άλλος Μακρυγιάννης λίγα γράμματα σε μεγάλη ηλικία για να διαβάζει τα θρησκευτικά βιβλία, που έζησε ζωή πολύ ασκητική, ζωή μεγάλης εγκράτειας, νηστείας, προσευχής και αγρυπνίας. Η μεγάλη αγάπη του στον Χριστό και η αφοσίωσή του στην Παναγία μας, τον έκαναν άνθρωπο μεγάλης άσκησης και πνευματικού αγώνα, που προφήτευε τα μέλλοντα και με την όλη βιοτή του έγινε πρότυπο χριστιανού. Γι’ αυτό και οι σύγχρονοί του δεν μπορούσαν να τον καταλάβουν και τα σοφά λόγια του τους φαίνονταν εξωπραγματικά.

Επιπλέον, νιώθω ότι εδώ έχουμε το παράδειγμα ενός πολύ πνευματικού ανθρώπου που ζούσε μέσα στον κόσμο, απέκτησε έξι παιδιά, κι όμως έγινε σκεύος εκλογής του θεού, έγινε Άγιος. Έτρωγε πολύ λίγο, λίγα χόρτα και ψωμί, μαζί με φρούτα, κοιμόταν ελάχιστα, και εργαζόταν πολύ. Μάλιστα, βοηθούσε και τους άλλους στις δουλειές τους αμισθί. Όσο ζούσε, ένιωθε θλίψη για την απομάκρυνση του κόσμου από τον Θεό, ενώ ο ίδιος είχε το πένθος της μετάνοιας και την αίσθηση ότι ήταν αμαρτωλός. Γι’ αυτό και είχε συνέχεια δάκρυα και συμβούλευε τους ανθρώπους και στα γύρω χωριά να μετανοήσουν και να έρθουν κοντά στον Χριστό. Κυρίως, τόνιζε σε όλους να πηγαίνουν την Κυριακή στη Θεία Λειτουργία, ενώ ο ίδιος καθημερινά καθάριζε τις εκκλησίες και βοηθούσε με προθυμία τους ιερείς στα καθήκοντά τους.

Ας έχουμε την ευλογία του παππού Χατζηφλουρέντζου, αυτού του Αγίου της Μηλιάς και ας πιστέψουμε στα λόγια του ότι θα μας λυπηθεί ο Θεός και θα γυρίσουμε πίσω στα σπίτια μας. Φτάνει να ακολουθούμε τον δρόμο του θεού και να αγαπούμε τον άλλο άνθρωπο.

Αιωνία η μνήμη του!